

Nepnieuws?! Zo herken je 7 vormen van misleidende en onjuiste informatie

Een politicus die een probleem in zijn voordeel probeert uit te leggen, een persoon op Facebook die kwaad spreekt over een groep in de samenleving of een journalist die met een grafiek een vertekend beeld geeft. We noemen het al gauw nepnieuws. Maar je kan op veel verschillende manieren te maken krijgen met onjuiste en misleidende informatie. Voordat je hier goed op kan reageren, is het goed om te weten met welke vorm je te maken hebt. Deelt iemand met kwade bedoelingen nepnieuws? Of gaat het eigenlijk om framing van een verhaal?

1. Nepnieuws

Nepnieuws zijn verzonden berichten, met als doel om mensen te misleiden, om geld te verdienen, of om je mening te beïnvloeden. Vaak heeft dit de vorm van een nieuwsbericht.

2. Desinformatie & misinformatie

Nepnieuws kan je zien als een vorm van desinformatie. Je spreekt van desinformatie wanneer iemand opzettelijk onjuiste informatie deelt om te misleiden of schade aan te richten. Vaak worden dit soort berichten op een gecoördineerde manier verspreid via sociale media, zodat het veel mensen bereikt. Als iemand misleidende of onjuiste informatie deelt zonder die kwade bedoelingen, noem je dat misinformatie.

3. Propaganda

Propaganda is informatie die bedoeld is om de publieke opinie te beïnvloeden en mensen aan te zetten tot actie. Vaak komen daar ook halve waarheden of regelrechte leugens bij kijken.

6. Haatspraak

Met haatspraak worden uitspraken en beelden bedoeld die een groep of een persoon aanvallen. Bijvoorbeeld op basis van kenmerken als afkomst, religie of geaardheid. Het doel is om haat te zaaien tegenover het doelwit.

4. Complottheorieën

Complottheorieën zijn theorieën die een heftige gebeurtenis proberen te verklaren door ze te wijten aan een (fictief) complot. Dit wordt onjuiste informatie als er te veel aannames worden gedaan en de theorie wordt voorgesteld als enige waarheid.

7. Framing

Framing is een manier om een overtuigend verhaal over te brengen. Daarbij kiest de afzender voor specifieke woorden en beelden, om een boodschap op een bepaalde manier te verpakken. Zo kan de afzender een eenzijdig beeld van de werkelijkheid scheppen.

5. Slechte journalistiek

Ook slechte journalistiek is een vorm van misleidende informatie. Journalisten kunnen bijvoorbeeld nalatig zijn bij het (dubbel)checken van bronnen of de verkeerde conclusies trekken uit wetenschappelijke studies. Hoewel het bericht in dit geval niet doelbewust misleidend is, krijgen nieuwsgebruikers wel verkeerde informatie.

echt nep

Kijk verder op isdatechtzo.nl

Isdatechtzo.nl geeft laagdrempelige informatie over de werking van desinformatie en nepnieuws en hoe je kan herkennen of een bericht betrouwbaar is. De website is een initiatief van Netwerk Mediawijsheid i.s.m. Beeld & Geluid en ECP.

Scan de QR-code voor extra informatie en tips bij deze poster.

